

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesjegyre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 15 krajczár.

Előfizetel csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési árak:

Öt hasábos póttsor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 20 kr. Nyilvántartó garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többhazsú hirdetések jutányosan eszközölhetnek.

A lap szellemi részére s a nyilvántartó vonatkozó minden közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

B.-Gyarmat 1883. máj. 3.

Századunk egyik vívmánya, hogy bizonyos szerencsétlenségekben gyorsan és majdnem kárpótólva segíthet. Lapunk mult számaiban a szerencsétlenségek egész sorát hoztuk tudomására a közönségnek. Ragyolcz, Nógrád, a hényeli pusztá, Zahora nagyrészben elhamvadtak, s a tűz tizezrekre menő károkat okozott. Ezen károk nagyrészét azok részére, akik vagyonukat biztosították, megtérítik a biztosító társulatok. Azonban hányan lesznek földönfutókká, kik vagyonukat az elemi károk ellen elég könnyelműek voltak nem biztosítani? Ezen szerencsétlenségek intő példaként állanak előttünk, hogy vagyonunkat biztosítsuk. A biztosítás azonban ne csak a tűz ellen, de a többi elemi csapások ellen is terjedjen ki.

A mult 1882. év megfelelő időszaka a későbbi időjárása eszünkbe juttatja azon elemi csapásokat, melyek az ország különböző vidékein s úgy megyénkben is oly sok pusztítást okoztak.

Tudva van, hogy az 1882-ik évi husvét hetében volt fagy mennyi kárt okozott úgy a mezei terményekben, mint a gyümölcsfákban.

Alig volt Nógrádmegyének is valami gyümölcse a fagy miatt.

De több kárt okozott s ez különösen a megye némely vidékein és községeiben a gya-

kori jégeső, melyről most itt, majd amott hallottuk, hogy a mező terményeit megsemmisítette.

Sőt egész községek vannak melyek tán az évi megélhetésre szükséges élelmet sem nyerték meg a mezőkből. Fáradtságuk kárba veszett!

Szomorú dolog ez, s főleg ilyen időben, midőn a föld népe különben is annyi mindenféle nyomorban szenved, hogy nem csuda, ha néha kétségbe esik a csapások sulya alatt.

Avagy miből tartsa családját az, a kinek összes jövedelme abból a néhány hold szántóföldből áll, melyben mindent kell termelnie családjának egész évre sőt még eladásra is hogy ruházatát és adóját fizethesse? S mégis arra van utalva, hogy abból éljen.

Városunk polgárai által, kiválóan a szőlőtermelés. üzetik.

Jövedelmező ez, ha elemi csapások nem érnek; de egyszeri jégeső kell csak és minden reményeink megsemmisültek.

Oda egy vagy néha két évi termésünk is, mert a szőlőfaja is megcsúszni a csapást.

Tudjuk ugyan, hogy minden birtokos maga vezeti ügyeit, saját belátása szerint intézi dolgait, a mint akarja és egy előrelátó gazda se hagyja figyelmen kívül a mondottakat, de azért nem vehetik tőlünk egyébnek jóakaratu figyelmeztetésnél, midőn felhívjuk őket, el ne mulasszák az idején való biztosítást.

A biztosításnak itt az ideje. Mindamaga forduljon valamelyik solid biztosító társasághoz, addig míg nem késő. Talán felesleges megérteni, hogy ezen társaságok között első helyen ajánlható az első magyar általános biztosító társaság. Ezen társaság, mely legközelebb az ország nagyjainak közeli ismerésével ülte meg fennállásának 25-ik évfordulóját, oly solid intézmény, a melyhez mindenki nyugodt lelkiismerettel fordulhat, s meglehet győződve, hogy az elemi károk által okozott kára itt teljes megtérítést nyerend.

Nógrádmegye közigazgatási bizottsági ülése

(május 1-én.)

Madách Károly alispán, mint a főispán távollétében a bizottság törvényszerinti helyettes elnöke, a tagok szíves és udvariasan után az ülést megnyitotta. Alk György úr tudomásul hozza, hogy gr. Czabrian ur lőrégys következtében támadt baja miatt részt nem vehet.

Ezután felolvastattott a következő alispáni jelentés: A mult hó 13-án tartott közigazgatási bizottsági tanácskozás óta lefolyt rendkívüli rövid időközben a közigazgatás terén semmi figyelemre méltó esemény nem fordult elő.

A 60-ik gyalogszerződés kiegészítési kerületét képező sziraki sorozó járásban az újoncz állítás a mult hó 11-én kezdett meg, s az Rétágon a mult hó 20-án nyert végbefejezést.

Az újonczállítás e két sorozó járásban is teljesen kielégítő eredménnyel ment végbe, amennyiben mint két sorozó járás nemcsak kivett újoncz és pótlár-

TÁRGYA.

Gonddal szedtem.

Gonddal szedtem szép tavaszi
ibolyákat a kalapom mellé.
Be szeretném ha valaki
Onnan azt elcsenné.

S megtalálnám minden szálát.
Havas halmos kebelére tűzve
Ő lesültné szempilláját
S égne arca tűzbe.

Jaj! de hol van? hol az oly lány,
A ki tölem ibolyákat lopna?
Ott hervadt el kalapomnál
Illatozó csokra.

Búra hajtott fölvel nézem
Hervadásban kinos kimúlásuk. —
Hej! mi más'vón az egészen
Ha volnátok másutt.

Idén.

Nép-etymologia.

A „N—t“ c. 44-ik száma melékletének tárczájában „Állatnevek a nép ajkán“ cím alatt Kúnos Ignác érdekesen ismerteti és bírálja a nép etymológiának a magyar állatnevekben nyilatkozó, s a nép érzései és ösztönöszerű nyelvérekből, szülemelő termékeit Felfogása és eszméi szerintem is helyesek, az alkalmazása azonban nem mindig felel meg a fel-ott tárgy analysiséből levonható eredménynek.

Mint hogy az elvre nézve, a mint említém, meggyezünk egyszerűen ráterhetek a K. I. úr által fejtegetése tárgyán felvett egyes szók elemzésénél méltatására az általa követelt egymásutánban.

K. I. úr mosolyog Katona István és Miskolci Gáspár uraimék szófejtégetéseire, a kik az evetet a hóvtól (mert „nagyon szereti a leveit“) a soroglyt a soroglyt, soroglyon repüléstől származtatják. Az első: magam is mosolyra valónak, az utóbbit azonban egé-

szon alaposnak és természetesenek találom; épen úgy mint a hogy K. I. a gődényt a gődögéstől, a darut ennek dru—dru kiáltásáról véli elnevezettnek. Hogy a sorogly a szláv szlovogly-ból származhatnék, — erre nincs lehetőség, — azért mert a szláv nyelv sem olyan szót, sem olyan képzést nem ismer. A sorogly neve tótban skorecz. Hogy az „eszterág“ (golya) a „készt rög-ből“ nyerhette volna elnevezését; ez természetesen, szerintem is nevetséges olyanformamint: Messer (kés) innen: metez-szer (metező-szer); közaljakköczálja sat. Ezek mind pusztá elmefuttatások. Az eszterág név hamarabb származhatott az eszterha (zsüpföld) szóból, amennyiben ez a különöz madár a zsüpföldeken szerel tanyázni és azok tetején fészkelői. A mokus nem lehet eredeti magy ar szó, mert kus, vagy us véghangzat a magyarban nincs; a mumus, orizus delgelgető alakok más törvény alá tartoznak. De nem is igen van szükség a mokus ra, a szép és jó magyar evet, evetke mellett. A csik-ot, egyenlő, s mindig bizonyítatlan csélylyel származtathatjuk akár csikos akár sikos voltától. A mi a „nyelvéreket“ illeti; igen hogy sok szónál pusztán ez az alapja a nép etymológiának, de épen ezért ez egyszersmind a legkétesebb értékű neme és módja az igazság felderítésének. Az oroszaut mely szép magyaros hangzása dacára idegen eredetű, szépen elemezte a Losoncz és Vidéke m. ó. folyamában Sterba plebános úr, de nem csak ezt, hanem több közérdeklő szót is milyek: Losoncz, Tugár, Tisza stb. alapos nyelvrészeti ismeretokra mutató szakértelemmel tárgyalá; az Ártány szintén aligba az árt, Ártani igéből származott, ez, valamint a disznó, ökör, tinó stb. tatár forrásra látszik mutatni; a stin vagy sül disznó azonban szerintem semmi egyéb, mint sülköd azaz kis zerge disznó. A bak szónak nagy chance-ai volnának arra, hogy németnek bigyük a Bock szó után, de még több esélye van annak hogy eredeti magyarnak tartassuk, mert eltekintve e szóval a két nyelvben több tárgy jelölésére használt ugyanazonos értelmétől, ott van ezen felül a magyarban ez az ősrégi szó Bakony, bakony-erdő, a mit a német is csak bakonyer Waldnak, és nem Boks

waldnak nevez; s nem csak a Veszprém nagy erdőség viseli e nevet, bizonynyal a benne tanyázó vadak (őzek, őzbakoktól) hanem az országban még számos más erdő, vagy hajdan erdő táj is: így Hontmegye Nyék helységében Bagonya (bakonya) helység; Bakos, Bakonyi stb. régi család nevek, valamint a pagony szó is (szóval, növények erdő) kétségkívül a bakonynak módosulata s a mi ennél nem kisebb érv az, hogy a bak szó részről csölekvő ige is alakult a magyarban; és pedig az állatok üzekedésére vonatkozó értelemben, valamint a baktatás lassan vigyázva haladás, miként ezt az erdőben a vadászattól főlő vad, és illetőleg (mert a potiori fit denominatio) a bak tenpi szokta. A tokló toklyó mondható e tokjunak, s melyik a jobb nevezet? Szerintem a tokju tisztábban kifejezi a szó jelentését, mely nem egyéb mint fiatal egy éven alatti tehát tokljából (barkából) nem rég létre kelt juh a tokló ugyan de a nép nyelvén csiszolatlanabb kifejezéssel akképpen a mint az pl. e szóban tapasztalható: „vályu“ e h. vályu, vája (kivájtott fadarab). Hogy a menyét akár a menyétől, akár a menyesszonytól származnék, ezt én sem hiszem, de szintoly kevésbé hiszem, hogy a kaczer a tót koczurnak közönséges eredetű. A kaczer a kaczi, kaczkias-sal a mi (nyalkát, hogykát) jelent látszik rokonságban lenni, kevésbé valószínű azonban, hogy ez akár a tót kaczúrtól (erődűk) akár a német keezer-től, származnék. A morga pusztá és helyes magyartatása a murmelhíer-nak. A boncsok (vakondok vagy vakondok) az ezen utóbbi által feltűrt szokott hantocská, boncsok, hancsik szóban találja magyartatását, a vakondok szónak elég udni az első tagját; vak, a többi olyanféle alakítás, mint pl. e szóban csapodár (innen: csap, csapni.) Ma bizony már ilyen képzés, nem merne magának sem ortholog sem neolog meg engedni, mert az ilyesmi nem törz regulát, hanem terem magától és mert jó, mert megfelel a hozzá kötött fogalomnak, kifogástalanul érvényesíti magát. Fontosabb subjectum már a deuever, mely mégis aligba egyéb mint az asomans tót nyelvpér a „puplonever“ meg a „puppenver“, hoz, a melyek K. I. ezert szintén használatban lévő elnevezések, még csak hozzá szólni sem tudunk, de fontartjuk az első magyartatást. (Folyt. köv.)

találki jutalékát teljesen kiállította, de a szirák sorozójára az 52. honvédszámlájhoz is 102, a rétási sorozójára pedig a 62. számlájhoz 100 egyént sorozott be.

Az izraelita védőktelesek megjelenésére vonatkozólag van szerencsém a rétási sorozójárás illetőleg a beérkezett hivatalos adatok alapján jelenteni, miszerint felhivatott összesen 783 védőktelesek, kik közül részint igazoltan, részint igazolatlanul távol maradt 58 egyén. A felhívott hadkötelesek között összeíratott 23 izraelita, kik közül a sorozásnál megjelent 18 egyén közül besoroztatott 9, távol maradt 5.

A szirák sorozó járából a tárgyra vonatkozó hivatalos jelentés eddig még be nem érkezvén, ily részletes kimutatás ez alkalommal előterjeszteni nem áll még hatalmamban.

A személy és vagyonbiztonság, habár a járási szolgabíróktól az erre vonatkozó hivatalos jelentések eddig még be nem érkeztek, de nem is érkezhetnek, tudomásom szerint a legközelebb lefolyt hóban is teljesen kielégítőnek mondható. Az alispáni jelentés valamint az elnöklő elintéztett ügyek felolvasott tárgysorozata tudomásul vétetett.

Dr. Feledi b. főorvos által beküldött havijelentés szerint, március havában az egészségügy lényeges javulásnak örvendett; mindazáltal a heveny és tüdő-lőb uralgó betegség volt. Járvány a megyében egyáltalán nem észleltetett. Az állategészségügy is kedvező mindősze A.-Petényben 1 taknyos ló, Legénden 2 rühkóros ló észleltetett, melyekre nézve a hatósági intézkedések azonnal megtétettek. A kedvező és ki-morított jelentés tudomásul vétetett.

Harmos Gábor főjegyző előadta a berczeliek kérvényét, hogy a Becskére tervezett csendőrállomás Berczelre tétessék át. Ezen kérvény azonban, mivel a tervezet már elkészült, a felterjesztetett, ez időszert figyelembe nem vétetett.

Arvaúgy. Az igatába érkezett ügydarabok száma volt 5864. Elintéztetett 4411, hátrálék 1453. Március havában a beérkezett ügydarabok száma volt 1448. A gyámpénztárban pénz, kötvény és értékpapírban összesen 533,465 frt 84 kr. érték őriztetik. A tartalékalap 6958 frt 98 kr. A jelentés tudomásul vétetett.

Tanügy. Csitár községi iskolája 177 frt, Pálfalvára 210 frt segélyben részesítették.

A törzskönyvek elkészítéséhez a miniszeri rendelet értelmében Harmos Gábor főjegyző küldetett ki. A kösoktatási miniszerium Líber tanfelügyelő urat bízta meg a törzskönyvek országos rendezésével.

Az izraelita zugiskolák ügyében a hat járási szolgabíráktól beérkeztek a jelentések. Ezek szerint Nógrádban 5 zugiskola létezik, illetve létezett. U. m. Vadkert, Szirák, Kálló, Szécsény és Sipeken. Ezek, kivéve a szirákot, egytől-egyig betiltattak. Miről a kösokt. miniszer értesítették.

Molnár Pál sz. kovács tanító 5-öd évi pótlék iránti kérvénye pártolólág felterjesztetik.

Az ecsegi iskola kérvénye, az előbból kért 450 frt államségély iránt, pártolólág felterjesztetik az ügy megszüntetése végett.

Sülle Antal pálfalvi tanító 2 évi működése után véglegessítették.

Steller Antal tisztügyész előadja Földiák Antal felebbezését Grünbaum és társai ellen, a cultus adó kulcszerinti kivétel tárgyában. Az alispáni 2-od fokú határozott helyben hagyatott.

A belügyminiszerium által kiadott a kisebb polg. peres ügyekre vonatkozó tabelláris kimutatás a szolgabíráknak kiadott, hogy ezeket jun. 1-őltsék ki.

Pulzsky Ágost és érdektársai, valamint gr. Zichy Livia felebbezései azon csitári községi határozat ellen, mely az időközben gazdasági szempontból Gárdonyhoz csatolt 782 holdat tevő ingatlanok után a községi teljes pótládó fizetését állapítja meg, némi módosítással helyben hagyatott, mivel az által, hogy a 782 hold gazdasági szempontból Csitártól a gárdonyi pusztához lett csatolva, a kérdéses ingatlan rész jogilag pusztai természetűvé nem vált a így nem részesül azon kedvezményben, hogy csupán csak a télpótlékot fizesse. Pulzsky Ágost és érdektársainak felebbezése ezáltal tárgytalanná válván érintetlenül hagyatott.

Koncz Ignác és Népessy Béla körjegyző kállói előljárók elleni panasz tárgyában a vizsgálat beérkezvén, ennek folytán, mivel nevezett előljárók alaptalanul vádoltattak be, a tisztügyész a Mátyássy János és társai alaptalan panaszát elutasítottatni véleményezte. A panasz tárgyat az is képezte, hogy nevezett előljárók a községnek egy 400 frt követelésére nézve az adóssal 120 forintban egyeztek ki, s így a község 280 frt veszteséget szenvedett.

Harmos Gábor a panasz feletti határozat hozatalt itt illetéktelennek tartja, s a vizsgálati iratokat a szolgabíróknak azzal véli kiadni, hogy az első fokú határozatot a szolgabíró hozza meg. Ezen indítvány elfogadtatott. A 400 frtos községi törzsvagyont képező

követelésre nézve, melyre a vizsgálat szerint az derített ki, hogy az egyesület a szirák kir. bíróság előtt ily értékvesztés mellett a község által megbízott szirák ügyvéd költötte meg az adósfellel, Reményfy József felszólalása folytán újabb vizsgálat rendeltetett el.

Adóügy. Tornay György adófelfüggyelő jelentése szerint az összes közvetlen adók már kívánok letve, kivéve B.-Gyarmaton a 3ad és 4ed kereseti adót, a Losoncban a bányaadót.

Az 1883. X. t. cz. alapján a napzámosok az adó alól felmentetvén, a tárgyan (a loirások és lajstromok kiigazítása iránt) az intézkedések megtétettek az adófelfüggyelőség által. Ezáltal 10,586 frt iratik le.

A consumadók behajtására nézve a felelősség kimondatott.

Több hadmentességi adókérvény elintéztése után nagyobb figyelmet érdemel azon dobatt, mely a községi adók behajtása körül észleltetik.

Ugyanis Karancsag községének rendezése céljából kiküldött bizottság azt jelentette a mult ülésen, hogy ott az állami és községi adók egyszerre több állami végrehajtó által hajtatnak be. Ennek folytán az adófelfüggyelő jelentésére hivatott fel. E tárgyan a jelentés beérkezik, s azt az adófelfüggyelő mint referens, egyszerűen tudomásul vétetni kérte. Harmos Gábor felszólalt s kifejtette, hogy ezt nem lehet egyszerűen tudomásul venni, mivel a községek mint autonóm testületek saját adójukat önmaguk jogosítvák és kötelezvék behajtani. Reményfy József úr is sérelmet lát abban, mert a községi adók behajtásánál felmerült végrehajtási díjak a község szabad rendelkezése kell hogy essenek. Dr. Melicher úr a tárgyan igen helyesen citálta az 1871. XVIII. t. cz. és 1876. XV. t. cz. idevágó szakaszait, melyek világosan jelezik, hogy mily eljárás követendő a községi adók behajtásánál. Az ügyhöz hozzá szóltak még: Sréter Alfréd Komjáthy Anselm urak is, az utóbbi főleg a jelentés stiláris részét nem találta olyannak, melyből az adófelfüggyelőségnek a közigazgatási bizottsághoz alárondeltsége kivethető lenne. Végül a tárgyan Reményfy József úr indítványára bizottság küldetett ki, melynek tagjai Harmos Reményfy, Steller-Tornay urak.

Börtönügy. A jelentés szerint a rablétszám 289, halálozás 1 történt. Keresmény, mivel a febr. havi nagyobb mérvű halálozások miatt a munka egy ideig szünetelt, csak 62 frt 71 kr.

Útügy. A vicinális szabályrendelet elfogadtatott, s az a közgyűléshez terjesztetik.

A közmunka váltásg felemelése ellen (2 frt 40 krról — 2 frt 80 krra) Sréter Alfréd szólalt fel s csak az esetben járul hozzá, ha a régi rendszer, melyszerint minden járás közmunkája, ugyanazon járás utaira fordított, visszaállítatik. A többségi nézet az volt, hogy a felemelés elfogadtassék. (Hiszen Hontban 4 frt volt s most is 3 frt.) A javaslat tehát a közgyűlés előterjesztetik.

Pencz község kérvénye az arra átvonuló megyei út miserabilis hidjainak helyreállítása iránt, ez által figyelembe vehető nem volt, mert az erre szükségén költség előirányzatban fel nem vétetett; jövőre azonban felvételük; a főmérnök azonban utasított, hogy a közlekedés érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Gürtler Rakorszky Mária kérvénye a Kürtös patak szabályozásakor történt kárainak megtérítése iránt, elutasított.

Póstatügy. A-Sztrégován postaállomás tervezetük. Ülés vége déli 12 órakor.

H i r e k.

Hymen. Veres József szirákjárási segédszolgabíró a napokban jegyezte el Bercezzelly Bella kisasszonyt Bercezzelől, Bercezzelly Béla ottani földbirtokos kedves és szeretetreméltó leányát. — Szabó Vilmos varbói földbirtokos a mult héten váltott jegyet Solyomi Irma kisasszonnyal Edelicsről (Zala megye) Solyomi Lipót edelicsi földbirtokos bájos és szellemű leányával. — Ungar Gyula helybeli kereskedő f. hó 3-án vezette oltarhoz a szép Taub Hermin kisasszonyt. — Jakabfalvy Jóné lapujtói földbirtokos f. hó 3-án jegyezte el B.-Gyarmaton Horváth Borbála kisasszonyt, Horváth Gyula törvényszéki hivatalnok kedves leányát.

Személyi hírek. A f. hó 1-én tartott közigazgatási bizottsági ülésen a biz. tagok közül csupán Alk György, Hanzely László, Reményfy József és Sréter Alfréd urak voltak jelen. Ülés után alispáni ebéd volt, melyen a megjelent tagok vettek részt. Gr. Czabrian László úr egy szerencsétlen lórúgás következtében az ágyat őrizi, bái azonban nem veszélyes. — Gr. Degenfeld Lajos úr, a lötenyésztes bizottság kitűnő elnöke máj. 1-én B.-Gyarmaton volt, s bizottsági ülést tartott; ez alkalommal az itteni méneket is megvizsgálta, s mindent rendben talált.

Kitüntetés. Örömmel vettük tudomásul, hogy O. felsége Plachy Tamás szirákjárási képviselőket, s megyénk kitűnő tagját, a közigyék és községi előmozdítás körül szerzett érdemeiért a sz. Istvánrend kis-keresztjével tüntette ki.

Áthelyezés. Andrássy Gyula a b. gyarmati kir. törvényszék egyik bírja, saját kérelme folytán a kecskeméti kir. törvényszékhez helyezetteti át.

Györgypál Ferencz, a nógrádi 52-ik honvédszámláj derék századosa a mostani előléptetéseknél őrnagynak neveztetett ki.

A májusi vásár B.-Gyarmaton nem a legjobban sikerült 1-én és 2-án. A marha vásár még többet eredményel folyt, a szép marhában nem volt hiány. A kirakodó vásár igen silányan végződött.

Halálozás. Tóth István, a hatvanas években a volt nógrádmegyei törvényszék egyik kitűnő bírósági tagja, a legutóbb a b.-p.-ti váltó és kereskedelmi törvényszék bírja apr. hó 28-án szélhűdés következtében 56 éves korában váratlanul elhalálozott. — Losoncban Biszterazky Károly telekkönyvvezető apr. 30-án elhunyt. — Béke poraikra!

A megyei közgy. lés, mint értesülünk csak a hó utolsó napjainak valamelyikén fog megtartatni.

Megjárt. Egy úri ember a Hajóssy féle fürdőben megfürdött, s mikor kikerült a kádól, teste egészen veresre volt festve.

Nógrádon f. évi ápril 17-én történt tűzvész, lapunk utolsó előtti számában csak röviden jeleztetett. Körülbelül 28,570 frt az épületekben okozott kár; élelem és egyéb elégett tárgyak értékével: 32000. A tűz eredetét ki nem nyomozott hatósági vizsgálat közepette érkezett meg Scitovazky János a járás közszeretű képviselőjének résztvevő levele, 50 frt adományával, a pillanatnyi nyomor enyhítésére, mely a különbözően letelegyedetű község 52 munkás családját sújtja. Ápril hó 26-án a kormos romok között személyesen jött meg Scitovazky János, s Balás Ferencz a járás főszolgabírja által törvölő beszéddel fogadtatva, az ennek előklote alatt tartott képviselő testületi ülésen megállapított kulcs szerint saját kezével osztá ki, a képviselőházban általa gyűjtött 202 frt könyöradományt. Ezen nemes tettért, a község nevében Kiss Sándor körjegyző mondott szép szavakkal köszönetet a nógrádi járás legnépszerűbb férfinak.

Az agárdi méhészeti előadás Valló János méhészeti vándor tanár hivatalos értesítése szerint; előbbi közléstunktól eltérőleg máj. hó 25-én fog megtartatni.

K ü l ö n f é l ő k.

Subiczkoló gép. Bécsi cipészkerékben nagy fel-tűnést kelt egy új találmány, mely ha gyakorlatinak bizonyul, nagyon megfogja apasztani a cipőtisztítók keresetét. Egy bécsi iparintézetben ugyanis most ki van állítva egy szabadalmazott cipőmázoló gép, mely szakértők véleménye szerint egyszerűség és könnyű kezelés tekintetében semmi kívánni valót sem hagy hátra. A gép lábbal való hajításra van berendezve és két kefével hoz mozgásba, melyek közül az egyik a piszok levakarására a másik pedig a cipő bemázolására és fényesítésére szolgál. Működése a kefék egész szabadon mozoghatnak, teljesen mindegy, bármely irányban vagy helyzetben áll a kifészeitendő cipő. Egyelőre azonban még az vizsgálathatja a keresményekben veszélyeztetett cipőtisztítókat, hogy az említett gép ára 40 frt, és így aligha fog nagy kelendőségnek örvendeni ama körökben, melyek a cipőtisztítók klienturájához tartoznak.

A királynő haja. A "Figaró" egyik legújabb számában a következő történetek lehet olvasni: Ausztria-Magyarország királynéjának rendkívül hosszú, dús bázata van, melynek rendezését egy udvari fodrásznő felügyelete alatt álló leány szokta végezni. A fodrásznő állás az udvarnál bizonyos tekintet bízalmi állás és nagy megtiszteltetés a "hivatali elnyerni". Az utóbbi években egy stájer nő viselte a méltóságot, kit rendkívül ügyessége miatt nagyon megkedvelt a királynő. Ez az asszony arra bízta fel állását, hogy a fésülés közben kihulló hajszálakat a legnagyobb gondossággal összegyűjtöttes mikormárpáréval mulva voltannyi haja, hogy kitelt belőle egy fonat: eladta azt néhány ezer forintért egy gazdag anglisnak. Ez aztán egyszer nyilvános helyen dicsekedett a dologgal és így jutott az a királynénak tudomására. A fodrásznőt, a királynő személye iránt tanusított a tisztelatlenség miatt, rögtön eltávolították az udvartól.

Assicurazioni Generali. Lapunk hirdetési rovatában található az intézetnek az 1882-ik évre és fennállásának 51-ik évére vonatkozó számszámlája. Ezen réggi intézet, terékony és óvatos üzletvitelének megfelelőleg, az elmúlt évben is jelentékenyen haladt hatalmas fejlődésében. A díjbevételek 761,730 frt 98 kr gyarapodás mellett fölemelkedtek 12,783,415 frt 63 krra. A díjkötelező társaság 1768,863 frt 20 kroyi gyarapodással elérte a 17240,119 frt 23 krt. A még érvényben álló életbiztosítási tőkék 5214,551 frt 19 kroyi szaporodással felmennek 70822,205 frt 82 krra. A közpénztartalékok gyarapodtak 784,670 frt 68 krral és a biztosítéknál szolgáló részvénytőkék és közpénztartalékok immár kitesznek 2479,108 frt 6 krt. Tudomás szerint a lejárt évet nem lehet biztosítani üzletre előnyös évek közé sorolni, és tény Generali által teljesített kárfizetésekben is kifejezésre talál. Az előzőnk fekvő kimutatás szerint a társaság 1882-ben 32,691 káresetben kármentesítések, mentés és

kárbecslési költségek fejében kifizetett 9.186,775 frt 13 krt., vagyis kerek összegben 1 1/2 millió frttal többet mint a megelőző évben. Ez intézet által alapítása óta kármentesítésekben, mentési és kárfelvételi költségekben kifizetett összegek 488,258 kárcsét mellett tesznek 160.174,713 frtot; mely összegben hazánk rész vett 68,942 kárcsétben 27.831,634 frt 50 krral. Az előttről felfűvő jelentős különbség kiemeli az életbiztosítási üzlet gyors fejlődését. Az újonnan kötött életbiztosítások kitesznek: 1874-re 5 2/3 millió forintot, 1880-ra 8 2/3 millió forintot, 1881-re 9 1/4 millió forintot, 1882-re 12 millió forintot és az 1883. év első negyede még további emelkedést tüntet fel. Ezen tény a biztosító társaság hitel- és bizalomképeségének fokmérőjéül veendő és egyszerűs mind a legszolidabb és a legbiztosabb alapot adja az intézet további fejlődésére és haladására. Ezen körülménynek, különösen a jelentékeny tartalékok megfontolt gyűjtésének róvhatja fel a Generali, ha mégis azon helyzetben van, hogy a viszonyok kedvezőtlen volta és oly jelentékeny tartalékok félretétele mellett is képes volt a 315 frtal befizetett részvényre 255 franc osztalékot adni.

Idényszerű: Az idő mely az emberi szervezetük restaurálását szükséges teszi elérkezett és első sorban az eredeti ásványvizek lesznek a fűrdőidény előtt az orvosok által a gyógyulást keresőknek ajánlva. A krondorfi ásványvizek Stefánia hercegnő forrás szerencsés vegyi összetételénél fogva a fentemlített célra különös figyelemnek örvendő. Híre mint gyógyszer lélegzési és emésztési nehézségeknél elismert és nem kevésbé ismeretes az is, hogy egyszerűs mind vertisz-

títást előmozdító asztali vizet képez, mely kitűnő és által előnyösítve, más meg nem felelő ivó viz helyett évről évre általánosabb alkalmazást nyer. Ez könnyen magyarázható, mivel a legújabb hivatalos elemzés körülírása azózerint következőképen hangzik: „Ha a Stefánia koronahercegnő forrás ritka kellemes, üdítő íze tekintetbe vétetik úgy ezt hazai szénaavtartalalmú ásványvizeink között az első rang jogosan megilleti.” A krondorfi ásványvizek kapható B. Gyarmaton Omazta és Bachár uraknál ugyazint vendéglőkben stb. —

Nviltér.*)

A méltányosság és igazság érdekében kérem a következő sorok fűlvételét becses lapjába.

Aszt, mert a szűd huavét nyolcz napja alatt kenyérsütési üzletemet be nem szűntettem, a helybeli rabínatus az isteni tisztelet alatt a szinagógában egyházi parancsot hirdettetett ki, melynél fogva a híveknek megtiltotta, üzletembeli közisményeinek élvezését.

Mint hogy én sem zsiros hivatal, sem uszorapén, hanem mindennapi keresetem után élek, mint hogy a szűd szenttartás maga, e fölött pedig a segédváltás, az adószedési és egyéb kötelezettségek mellet egy napi szűntetés is áldozattal jár, de nyolcz napi ünnepelés éppen lehetetlen; Kérlesem: van-e joga a t. rabínatusnak saját üzletem és háztartásom vezetésére ily minősíthetetlen módon befolyni, és más anyagi kárára ily korbatalom tilalakkal élni, melyeknek eselott 50 évvel még volt talán érvényük? Van-e törvény mely a lelkeszi hivattal és állással való ily visszaélést orvosolatlanul hagyja?

Lehr Ferencz,
sütő-mester B. Gyarmaton.

Gőzmalom.

A balassa gyarmati gőzmalom a legjobb karban, három pár kövel és cilinderrrel felszerelve, eladó vagy haszonbérbe adandó. Felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál. 3-3

1883-iki friss töltésű szolyvai, polenai és luhi Erzsébet ásványvizek

diszesen kiállított üvegekben megrendelhetők:

Munkácson és Nyiregyháran
a központból.

MARSALKO KÁROLY,

4-6 munkácsi urad. ásványvizek birtója.

E rovatban közlöttéket nem felelős a Szerk.

Feloldó szerkesztő:

Horvath Danó.

Hirdetmény.

A balassa-gyarmati takarékpénztár igazgatósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a „balassa-gyarmati takarékpénztár sziraki fiók-üzlete” Szirák mezővárosában 1883. évi május hó 1-én megnyitott és ugyanott (Wladár Miksa fiók-üzleti pénztárnoknál) ezen naptól a b. gyarmati takarékpénztár alapszabályai értelmében betétek elfogadtatnak, váltók leszámítottatnak, jelzálogi kölcsönök és előlegek adatnak.

A b. gyarmati takarékpénztár 1883. évi ápril hó 28-án tartott igazgatósági gyűléséből. —

Az igazgatóság.

Haszonbérleti II-ik hirdetmény.

A halápi korcsmaépület, mely áll 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 istállóból, úgy az épület alatt egy kis pinczéből, valamint az épülethez tartozó 2 hold beltelekből s a rajta lévő igen szép és nagy pinczéből, melybe 200 akó bor befér folyó 1883. évi május hó 30-án nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik, megjegyeztetvén, hogy a bérleti év 1883. évi július hó 25 kezdődik és a bérleti összeg negyedévenként előre fizetendő. Biztosíték 200 frt készpénzben vagy állam papirokban.

A haszonbérrel bor és pálinkamérés, valamint szabad hús vágás van összekötve.

Bővebb értesítés Frenyó Andrásnál Halápon nyerhető. —

ÉRCZKOPORSÓK

és selyem szemfődelek

kaphatók Milován Elek kereskedésében B. Gyarmaton, nagy választékban, jutányos áron. 5-6

Egy nős férfi,

róm. kath. 33 éves, ki 12 éven keresztül mint bérlo és jelenleg is mint bérlo önállóság kezelt birtokot, tehát a gazdaság körül tökéletes jártassággal bir, családi körülmények miatt szeretne mint gazdatiszt alkalmazást nyerni. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Szénaavdús természetes égv. asztali viz, hathatósan bizonyult a légzési szervek és gyomor bántalmainak.

Kütvállalat Kahl és társa Kondorfban Carlsbad mellett.

Főraktár B. Gyarmaton Omazta és Bachár uraknál

HECHSCHER SAMUEL SEHR.
pénztárosa és váltóintézkedő Hamburgban.

8 millió 858,300 márkát
biztosan nyernek kell.

Szerencse-hirdetés.

A Hamburgi Állam által birtokolt nagy arany-erősségi nyermények betétele, melyek:

Prémium	300,000 márká
1 nyerm.	200,000 márká
2 nyerm.	100,000 márká
3 nyerm.	80,000 márká
4 nyerm.	60,000 márká
5 nyerm.	40,000 márká
6 nyerm.	30,000 márká
7 nyerm.	20,000 márká
8 nyerm.	10,000 márká
9 nyerm.	5,000 márká
10 nyerm.	2,500 márká
11 nyerm.	1,250 márká
12 nyerm.	625 márká
13 nyerm.	312 márká
14 nyerm.	156 márká
15 nyerm.	78 márká
16 nyerm.	39 márká
17 nyerm.	19 márká
18 nyerm.	9 márká
19 nyerm.	4 márká
20 nyerm.	2 márká

Az első nyermény hivatalosan megállapított, és egy eredeti és egy másolatú csak 1 frt 25 krt. o. d. egy eredeti és egy másolatú csak 1 frt 25 krt. o. d. szerencsés, és ezen államig birtokolt eredeti sorjegyek (nem ellátott sorjegyek) az országban először bérmentes beállítás mellett a legközelebbi vidékre is elköltöznek. Minden részvényes, eredeti sorjegyekhez az állam címével ellátott juttatást legyen kap. és a ház után a hivatalos birtokajánlaton azonnal minden felállítás nélkül megküldik. A nyermények kifizetése és megküldése állami a legnagyobb titoktartás mellett és pontosan eszközöltetik. A megrendelések egyenlőre birtoklással vagy bérmentes ajánlattal levélben tehetők. Megrendelések a ház előtt, vagy a házban is tehetők.

Vendéglő bérbe-adása.

Az Ipolyági és b. gyarmati országúton lévő ipoly-nagyalusi korcsmák 1883. év november első napjától bérbeadandók, a folyó évi május hó 16-án délelőtti 10 órakor Nagyfaluban az útméleti korcsmában három egymásutáni évekre többet ígérés útján haszonbérbe adatik. Bánatpénz 100 frt.

A földbirtokosság megbízásából,
Panzig.

Illés Ödönnél Tolmácson egy igen szépen kifejtett két éves tenyészbika eladó. — Bármikor megtekinthetők.

Hirdetmény.

A b. gyarmati takarékpénztár igazgatósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az intézetnél elzálogosított s 1883. évi december hó 31-én sem meg nem hosszabbított sem ki nem váltott arany, ezüst s egyéb kész tárgyak 1883. évi május hó 7-én esteleg következő napokon délután 2 órakor az intézet hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverés útján elfognak adatni.

Az eladandó tárgyak sorszámai:

IV. 11. 21. 23. 32. 67. 83. 86. 90. 93. 103. 110. 117. 132. 165. 167. 176. 178. 191. 199. 200. 207. 217. 219. 223. 227. 229. 237. 238. 250. 258. 259. 268. 271. 276. 300. 302. 320. 348. 376. 380. 383.

V. 1. 11. 20. 23. 25. 27. 28. 29. 30. 31. 33. 33. 39. 41. 43. 44. 45. 48. 55. 59. 60. 69. 72. 74. 75. 83. 92. 93. 103. 108. 111. 112. 114. 115. 116. 117. 119. 120. 123. 125. 127. 129. 130. 131. 133. 134. 138. 137. 139. 139. 144. 145. 147. 151. 160. 165. 169. 170. 172. 173. 177. 178. 179. 185. 190. 194. 213. 216. 220. 222. 223. 224. 230. 233. 241. 245. 248. 249. 256. 259. 259. 260. 261. 265. 267. 268. 271. 278. 279. 291. 292. 294. 300. 303. 306. 308. 312. 314. 318. 323. 327. 339. 343. 347. 351. 354. 355. 357. 364. 368. 371. 376. 380. 387. 390. 392. 400. 402. 403. 408. 412. 415. 420. 424. 425. 426. 429. 432. 433. 436. 437. 442. 443. és 448.

B. Gyarmat 1883. április hó 18-án.

A b. gyarmati takarékpénztár igazgatósága.

Asztalos és kárpitos-butor

több száz szoba berendezésére

legolcsóbb ár mellett

mindenkor készletben kapható

STEINBACH SÁNDOR

cs. kir. kizárólag szabadalmazott

kárpitos, diszítő és bulorgyárosnál
Budapesten,

Ferenx József tér 6. sz. a.

„Európa szálloda” átellenében

Kiházásítási és nagyobb mérvű berendezéseknél különös árbejegyzés.

Ködes árjegyzék ingyen.

Nyeresség- és veszteség-számla a B mérleghez. Élethistórias-táblá. (1882.)

AZ ASSICURAZIONI GENERALI VAGYON-ÁLLÁSA 1882. DECEMBER 31-ÉN

Dr. MAUROGONATO L., Bárány Mórpuszta József, Bárány Gyula Ábrahám, Negrő V., Dr. CALABI R., GOLDSCHMIEDT LIPÓT
A vendégek: MARCO UESNO

6-10

„Özv. Mezey Anna és veje Weis Mihály.

Özy. Barza Nandorné.